

Schriftelijke statenvragen van de statenfractie van de PVV over berichtgeving conditie van de grote grazers in de Oostvaardersplassen, ingediend op 21 april 2020, en de antwoorden daarop van het college van Gedeputeerde Staten zoals vastgesteld op 6 mei 2020 (2604251).

---

1. Kan Gedeputeerde Staten aangeven wat de toegevoegde waarde is van de Heckrunderen in de Oostvaardersplassen t.o.v. de overige grote grazers? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Het edelhert, het konikpaard en het heckrund verschillen in hun gedrag en leveren daarmee gezamenlijk een grotere diversiteit in de vegetatiestructuur dan wanneer slechts één of twee soorten worden ingezet. Runderen en paarden hebben beide het hele jaar door een sterke voorkeur voor grassen. De runderen zorgen er met name voor dat dat graslanden niet verruigen. Edelherkten voeren met grassen, maar benutten daarnaast ook struiken en bomen om hun voedingsstoffen binnen te krijgen.

2. Kan Gedeputeerde Staten de nut en noodzaak om de Heckrunderen te handhaven in de Oostvaardersplassen uitleggen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Gezien de rol van de heckrunderen i.r.t. hun functie in het vegetatiebeheer in de OVP ten behoeve van de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen voor kwalificerende vogelsoorten, kunnen heckrunderen niet zo maar uit het gebied gehaald worden. Dit betreft een maatregel waarvan de gevolgen voor de Natura 2000 instandhoudingsdoelstellingen eerst onderzocht moeten worden. Zie ook het antwoord op 1.

3. Kan Gedeputeerde Staten uitleggen wat het verschil is, tussen de in het Statenvoorstel Literatuuronderzoek anticonceptie grote grazers Oostvaardersplassen benoemde "in het wild levende dieren", t.o.v. "gehouden wilde dieren"?

Antwoord: De verschillen in het woordgebruik zijn hierin niet relevant. Voor de dieren in de Oostvaardersplassen geldt dat ze vallen onder de regels voor wilde dieren. Voor de paarden en runderen daarbuiten (zoals in het Oostvaardersveld) gelden de regels van gehouden dieren, ongeacht hoe de onderzoekers in het onderzoek daaraan refereren.

4. Is Gedeputeerde Staten het met de PVV fractie eens, dat het ingenomen standpunt in het Statenvoorstel Literatuuronderzoek anticonceptie grote grazers Oostvaardersplassen onder punt 2a voorbarig is omdat het aantal grote grazers nog lang niet het aantal dieren van de beoogde reset hebben bereikt. Zo nee waarom niet?

Antwoord: Nee, de argumenten bij beslispunt 2a hebben geen relatie met het aantal grote grazers in de Oostvaardersplassen. De argumenten hebben betrekking op de vereiste medische noodzaak, de onomkeerbaarheid van de methode en de negatieve invloed op de samenstelling en leeftijdsopbouw van de kudde(s).

5. Kan Gedeputeerde Staten uitleggen hoe uitvoering gegeven gaat worden aan het gestelde aantal grote grazers conform rapport van Geel en het Beleidskader Beheer Oostvaardersplassen, nog voor de winter 20/21 begint?

Antwoord: Gedeputeerde Staten geven reeds invulling aan het beleidskader met de snelheid die de wet ons toestaat. Aan een oproep om aanvullende maatregelen kunnen we geen gehoor geven, omdat deze aan dezelfde juridische randvoorwaarden moet voldoen. Dat leidt niet tot snellere resultaten.

6. In het Statenvoorstel, wordt regelmatig verwezen naar het vastgestelde Beleidskader Beheer Oostvaardersplassen. Kan Gedeputeerde Staten uitleggen of zij op koers ligt (d.d. april 2020) v.w.b. de uitvoering t.o.v. de papieren situatie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Het beleidskader is op 11 juli 2018 vastgesteld door Provinciale Staten. In het statenvoorstel is beschreven dat Gedeputeerde Staten jaarlijks voor 1 augustus over de voortgang van het gevoerde beheer in de Oostvaardersplassen te rapporteren aan de hand van het beleidskader beheer Oostvaarderplassen, voor het eerst nadat 2019 als een volledig jaar is verstreken en vóór de door Provinciale Staten gevraagde datum van 1 augustus (2020). Gedeputeerde Staten hebben ook in 2019 over de voortgang gerapporteerd. Het beleidskader geeft geen specifiek tijdpad voor de daarin opgenomen maatregelen. Wel wordt gesproken over korte termijn maatregelen, zoals ook opgenomen in het statenvoorstel van 11 juli 2018. Feitelijk had Gedeputeerde Staten (hoewel er geen formele planning is afgesproken) verder willen zijn met de uitvoering. Vanwege juridische procedures is dit niet gelukt. Provinciale Staten zijn regelmatig via statenmededelingen geïnformeerd over de plannen en voortgang.

7. Deelt Gedeputeerde Staten de mening van de PVV fractie, dat de thans gehanteerde Basis Conditie Score onnodig dierenleed in de hand werkt? Zo nee waarom niet?

Antwoord: Nee, het college deelt niet de mening dat de gehanteerde score onnodig dierenleed in de hand werkt. De methodiek van de Body Condition Score en de scores van de grote grazers zijn door het college toegelicht in meerdere statenmededelingen. De methodiek van de Body Condition Score is een algemeen gehanteerde methodiek, die nationaal (en internationaal) erkende en veel gebruikte methodiek. De methodiek maakt het mogelijk voor een dierenarts om een objectieve score toe te kennen voor de body condition van grote herbivoren. De methodiek werkt dierenleed niet in de hand. De start van het bijvoeren bij een gemiddelde BCS van 2,0 of lager is vastgelegd in de beleidslijn bijvoeren winters 2020-2023, die in december aan Provinciale Staten is toegezonden.

8. Gedeputeerde Staten neemt het standpunt in, dat het Beleidskader Beheer Oostvaardersplassen niet hoeft te worden aangepast. Is Gedeputeerde Staten dan van mening, dat het huidige beleidskader Beheer Oostvaardersplassen een succes is? Zo ja, op basis waarvan?

Antwoord: Deze vraag veronderstelt dat Gedeputeerde Staten van mening zijn dat het Beleidskader in algemene zin geen aanpassing behoeft. Dat kan niet zo gesteld worden. En dat stellen Gedeputeerde Staten in het statenvoorstel over anticonceptie ook niet voor. Gedeputeerde Staten stellen voor om het beleidskader naar aanleiding van dit onderzoek op het specifieke onderwerp van anticonceptie niet aan te passen.

9. Als financiën een drijfveer zijn om geen anti conceptie toe te passen, is het dan niet wenselijker om het aantal grote grazers te verminderen. Bijvoorbeeld om de Konik paarden tot het gewenste aantal door uitplaatsing en de Heckrunderen uit het gebied de Oostvaardersplassen te verwijderen? Zo nee waarom niet?

Antwoord: Ja, volgens het door Provinciale Staten vastgestelde beleidskader is het wenselijk het aantal grote grazers ingrijpend te verminderen. Daar wordt aan gewerkt. De vervolgvraag of dit moet inhouden dat de heckrunderen in z'n geheel moet worden uitgenomen is volgens het beleidskader pas ná de voltooiing van de reset aan de orde.

10. Jarenlang wordt er al geëxperimenteerd met de grote grazers in de Oostvaardersplassen. Deelt u de mening van de PVV fractie dat dit nu moet stoppen, zodat het jarenlange dierenleed eindelijk eens tot een einde komt? Zo nee waarom niet?

Antwoord: Er wordt niet geëxperimenteerd met grote grazers in de Oostvaardersplassen. De grazers zijn inmiddels al decennia onderdeel van het reguliere beheer. De hardnekkige discussie over experimenten van vele jaren terug is een reden extra terughoudend te zijn met het aangaan van nieuwe experimenten.

In het provinciale beleidskader, dat door Provinciale Staten is vastgesteld in juli 2018, zijn geen experimenten opgenomen. Het beleidskader benoemt de kaders voor het waarborgen van het dierenwelzijn, waaraan Gedeputeerde Staten uitvoering geven. Gedeputeerde Staten hebben op basis van het beleidskader een beleidslijn bijvoeren vastgesteld, waarover Provinciale Staten zijn geïnformeerd. Ook deze beleidslijn is gericht op het dierenwelzijn.

11. Op 26 februari 2020, heeft de PVV tijdens de Provinciale Statenvergadering bij het onderdeel Vragenhalftuurtje vragen gesteld over het welzijn van de grote grazers. En dan met name over de slechte conditie waarin de grote grazers verkeerden. In de beantwoording van het College, was er volgens Gedeputeerde Staten niets aan de hand en was er voldoende te eten voor de grote grazers. Kan Gedeputeerde Staten dan verklaren waarom er dan sinds de beantwoording legaal wordt bijgevoerd?

Antwoord: Het College heeft aangegeven dat op basis van het laatste verslag van de dierenarts van Staatsbosbeheer en de beleidslijn bijvoeren winter 2020-2023 er nog geen aanleiding voor Staatsbosbeheer was om op dat moment te gaan bijvoeren. Op basis van een volgend werkbezoek van de dierenarts van Staatsbosbeheer heeft Staatsbosbeheer gemeld dat ze zouden gaan bijvoeren. Dat is ook gebeurd en Provinciale Staten zijn hierover geïnformeerd. De dierenarts adviseert in het verslag om te gaan bijvoeren. De gemiddelde score van 2,0 was op dat moment nog niet bereikt, maar de omstandigheden waren voor Staatsbosbeheer mede aanleiding om te starten met gecontroleerd bijvoeren. Zoals eerder gemeld is de gemiddelde score van 2,0 de in de beleidslijn bijvoeren vastgelegde waarde voor het starten met bijvoeren. Het is niet zo dat de gemiddelde score niet onder de 2,0 mag komen. Ook kunnen individuele dieren een score van 1,0 hebben, zoals ook uit de verslagen van de werkbezoeken van de dierenarts blijkt. Het is niet zo dat deze dieren op dat moment per definitie onnodig lijden. Als dat wel het geval is, dan voert Staatsbosbeheer het vroeg-reactief beheer uit.

12. Volgens Gedeputeerde Staten was er voldoende te eten voor de grote grazers en de Basis Conditie Score gaf geen reden tot zorg? Hoe moet de PVV fractie de beantwoording van Gedeputeerde Staten interpreteren gezien het bijvoeren van de Heckrunderen?

Zie antwoord op vraag 11.

13. Ik herhaal de woorden van de inbreng van een inspreker: "ook als je niet dood gaat van de honger, kun je wel honger lijden". Is het niet de taak van de verantwoordelijke organisatie om dit te voorkomen, namelijk het onnodig laten lijden van de grote grazers? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Het is de verantwoordelijkheid van Staatsbosbeheer om onnodig lijden te voorkomen. Staatsbosbeheer voert daartoe het vroeg-reactief beheer uit. Verder is er een provinciale beleidslijn bijvoeren, waarin is aangegeven dat Staatsbosbeheer het sterven van dieren als gevolg van een voedseltekort zoveel mogelijk moet voorkomen. Staatsbosbeheer geeft hieraan invulling door conform de beleidslijn bij te voeren bij een gemiddelde conditiescore van 2,0 of lager.

14. Zijn de uitgangspunten zoals deze jaren geleden zijn vastgesteld, op basis van het rapport van Geel nog steeds toepasbaar? Zo ja op basis waarvan?

Antwoord: Als met de uitgangspunten de richtinggevende uitspraken uit het initiatiefvoorstel wordt bedoeld, dan is op basis van deze uitspraken van Provinciale Staten het advies van de commissie Van Geel opgesteld. Provinciale Staten hebben dit advies in juli 2018 vastgesteld als beleidskader. Gedeputeerde Staten geven uitvoering aan dit beleidskader.

Voor de ontwikkelingen van een natuurgebied met de omvang en schaal van de Oostvaardersplassen is enkele jaren een betrekkelijke korte periode. Veel ecologische processen voltrekken zich beduidend langzamer en hebben dus meer tijd nodig. Er zijn op dit moment geen redenen om te veronderstellen dat de uitgangspunten niet nog steeds toepasbaar zijn.

15. Kan Gedeputeerde Staten de vraag beantwoorden, hoeveel Heckrunderen er in het gebied van de Oostvaardersplassen rondlopen? Zo nee waarom niet?

Antwoord: Provinciale Staten hebben op 11 juli 2018 het Beleidskader beheer Oostvaardersplassen vastgesteld. Een van de maatregelen in het beleidskader is de reset van de grote grazers, specifiek de edelherten en Konikpaarden. Het beleidskader benoemt een doelstand van de edelherten (490) en Konikpaarden (450) aan het einde van de reset. Op basis van het beleidskader hebben Gedeputeerde Staten op 19 september 2018 aan Staatsbosbeheer opdracht verleend tot afschot van edelherten in de Oostvaardersplassen.

De tellingen van Staatsbosbeheer geven inzicht in de stand van zaken met betrekking tot het bereiken van de doelstand. Bij brief van 29 oktober 2019 heeft Staatsbosbeheer de actuele telgegevens aan de provincie gezonden. Via een statenmededeling op 31 oktober 2019 zijn Provinciale Staten op de hoogte gebracht van het resultaat van deze tellingen. Gemiddeld zijn de volgende aantallen geteld:

- Edelhert: 1.525;
- Konikpaard: 480;
- Heckrund: 290.

16. Kan Gedeputeerde Staten aangeven, hoeveel grote grazers (herten, runderen en Konik paarden) de afgelopen winter zijn gestorven? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: Het beheer in de Oostvaardersplassen is de verantwoordelijkheid van Staatsbosbeheer. De provincie heeft geen beheerverantwoordelijkheid. Gedeputeerde Staten geven cijfers over de Oostvaardersplassen door die zij van Staatsbosbeheer ontvangen. Staatsbosbeheer heeft op 5 mei 2020 een boswachtersblog gepubliceerd, waarin de genoemde gegevens zijn opgenomen.

17. In het Beleidskader Beheer Oostvaardersplassen, is het hoofddoel realisatie van de Natura 2000 doelen voor de Vogelrichtlijnsoorten en realisatie van een door de mens als bijzonder ervaren en kwalitatief hoogwaardig natuurgebied dat een breed maatschappelijk draagvlak kent. Is Gedeputeerde Staten van mening dat dit hoofddoel bereikt kan worden met de bandbreedtes van het aantal en soorten grote grazers, zoals genoemd in het Beleidskader Beheer Oostvaardersplassen? En zo ja, wat is dan de onderbouwing hiervan?

Antwoord: Gedeputeerde Staten werken aan het realiseren van doelen zoals geformuleerd in het vastgestelde beleidskader Oostvaardersplassen. Deze zijn onderhanden. Het oordeel waarnaar gevraagd wordt is pas zinvol te geven, nadat er na uitvoering van de reset en de overige maatregelen uit het beleidskader ruimte is geweest voor monitoring en onderzoek naar het effect van deze maatregelen op het natuurgebied. De tijdschaal waarop een goede conclusie is te trekken bedraagt enkele jaren.

18. Op 15 april 2020, heeft het College op vragen van de PVV fractie het volgende geantwoord: "de Konik paarden in de vangweide worden door Staatsbosbeheer behandeld als gehouden dieren. Bent u het eens met de conclusie van de PVV fractie, dat deze Konik paarden die afgezonderd, opgesloten en in een vangweide staan, gehouden dieren zijn en ook als zodanig behandeld moeten worden? Zo nee, waarom niet?"

Antwoord: In augustus 2019 heeft een gesprek plaatsgevonden tussen de provincie, de NVWA en SBB, waarin de vraag aan de orde is gekomen of dieren die tijdelijk in de vangwei staan wel als gehouden dieren beschouwd moeten worden. In dit gesprek is door de NVWA aangegeven dat de vangwei een voorziening is waar de paarden slechts tijdelijk verblijven, met een specifiek doel. De aanwezigheid van de paarden in de vangwei maakt niet dat de paarden (tijdelijk) een andere juridische status krijgen. Dat neemt niet weg dat Staatsbosbeheer er wel voor gekozen heeft de paarden in de vangwei als gehouden dieren te behandelen, los van de vraag of daartoe een juridische plicht bestaat. Per mail van 15 januari 2020 is deze informatie over het gesprek met de NVWA naar de griffie gestuurd, t.a.v de agendacommissie. Het antwoord op de nu gestelde vraag is: de konikpaarden die in de vangwei staan, zijn juridisch geen gehouden dieren, maar wij vinden het wel een juiste keuze dat Staatsbosbeheer deze dieren behandelt als waren het gehouden dieren.

19. Klopt het dat de provincie daar dus geen verantwoordelijkheid meer voor draagt en dat deze Konik paarden vallen onder de Wet Dieren en niet langer onder de Wet Natuurbescherming?

Zie antwoord op vraag 18.

20. Is Gedeputeerde Staten bereid om de Staten per kwartaal te informeren i.p.v. 1x per jaar, wat de stand van zaken is m.b.t. de uitvoering van het Beleidskader Beheer Oostvaardersplassen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord: De Staten worden al uitgebreid geïnformeerd als er informatie beschikbaar komt. Het beleidskader is op 11 juli 2018 vastgesteld door Provinciale Staten. In het statenvoorstel is beschreven dat Gedeputeerde Staten jaarlijks voor 1 augustus over de voortgang van het gevoerde beheer in de Oostvaardersplassen te rapporteren aan de hand van het beleidskader beheer Oostvaarderplassen, voor het eerst nadat 2019 als een volledig jaar is verstreken en vóór de door Provinciale Staten gevraagde datum van 1 augustus (2020). Gedeputeerde Staten hebben ook in 2019 over de voortgang gerapporteerd. Voorts informeert het College Provinciale Staten regelmatig dan eenmaal per kwartaal via statenmededelingen over de Oostvaardersplassen.